

ФОРМУВАННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ В КОЛЕКТИВІ ФАХІВЦІВ ПРОМИСЛОВОЇ ГАЛУЗІ

Залізна Крістіна Едуардівна
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир.
Науковий керівник – канд. педагог. наук,
доц. Мірошниченко Олена Анатоліївна

Питання міжособистісних стосунків завжди були й залишаються актуальними, адже вони відображають взаємні впливи людей в процесі різних видів діяльності. У ритмі нашого соціального життя постійно формуються міжособистісні стосунки (взаємини, взаємовідносини), як у колективі, групі, родині, сім'ї, так і будь-де в процесі спілкування. Міжособистісні стосунки мають об'єктивний зміст кожної особистості, що базуються на певних діях, почуттях людини, їх поведінці та позиції.

За В.М. Мясищевим, стосунки, відносини – це система вибіркового свідомого зв'язків особистості з різними сторонами об'єктивної дійсності. Стосунки, відносини формуються у процесі взаємодії людини із зовнішнім світом в процесі набуття людиною життєвого досвіду та встановлення міжособистісних стосунків. Головне – це людська особистість, вона важливіша за будь-які справи та ідеї. А головне в кожному з нас і в нашому житті – сила любові. Любов, взаємоповага між людьми, терпимість один до одного – це шлях утвердження на землі. Складний процес встановлення контактів між людьми породжується потребами суспільної діяльності. Він включає в себе обмін інформацією, сприймання і розуміння людини людиною, вироблення спільної стратегії взаємодії [2, 430].

Колектив – це спільність людей, які об'єднані спільною діяльністю для досягнення спільної мети та пов'язані між собою певними відносинами. Психологія колективу є предметом теорії діяльнісного опосередкування міжособистісних стосунків [5, 45].

Згідно з теорією, міжособистісні стосунки в колективі, заломлюються через ставлення індивідів до змісту спільної діяльності, причому останній несе цінності, вироблені суспільством. При порівнянні характеру міжособистісного спілкування у різних об'єднаннях людей потрібно звернути увагу на те, що між ними є спільне, а що є відмінне. Подібність полягає у тому, що спілкування виявляється необхідною умовою їх буття, чинником, від якого залежить успішне вирішення поставлених завдань. Разом з тим, кожна група характеризується переважним у ній видом діяльності [3, 101]. Тож у кожному типі колективів є свій вид міжособистісного спілкування, який має головну з цією групою діяльність, а також обов'язково є те, що сама з себе являє група.

Отже, перехід на вищу ланку розвитку групи, безпосередні міжособистісні стосунки дедалі більше поступаються опосередкованим. Такі цінності сприяють об'єднанню спільних зусиль досягнення заданих суспільством цілей. У свою чергу, це змінює характер стосунків, породжує психологію колективу. Колектив – це ідеальна спільність, формування якої всіляко заохочується. Будь-яке суспільство прагне відтворити себе в групі, яка боролася б за втілення його цінностей [4,85]. Із позиції теорії діяльнісного опосередкування міжособистісних стосунків є такі соціально-психологічні явища: згуртованість як ціннісно-орієнтаційна єдність, колективістське самовизначення, колективістська ідентифікація та характер мотивацій міжособистісних виборів, об'єктивність у покладанні і прийнятті відповідальності за результати спільної діяльності. А тому у своїй сукупності вони становлять психологію колективу.

Проблема міжособистісних стосунків займає особливе місце у психології. У вітчизняній психології вона значно досліджена в роботах В. Н. Мясищева. Дослідження соціально-психологічних факторів формування та розвитку груп, а також питань групових взаємин (Б. Паригіна, Я. Коменського, А. Петровського, Л. Уманської); розвиток теорії міжособистісних

стосунків присвячені численні наукові дослідження, в яких означена проблема розглядається з різних точок зору в яких висвітлені загальна характеристика, структура та функції міжособистісних стосунків (Б. Ананьєва, В. Бехтерева, М. Денісової, М. Касаткіна, О. Лазурського, В. М'ясищева, М. Фігуріна, М. Щелованової); класифікацію міжособистісних стосунків обґрунтували (М.Обозова, Р. Грановська); взаємозв'язки соціальних стосунків із спілкування досліджували (О. Бодальов, Н. Богомолова, Р. Гительмахер, К.Дубовська, Г.Дьяконов).

Аналізуючи та узагальнюючи літературу з даної проблеми, визначили, що міжособистісні стосунки – це взаємозв'язки, які суб'єктивно пережиті між людьми, які об'єктивно проявляються в характері та способах взаємного впливу у процесі спільної діяльності та спілкування. Вони залежать як від конкретних людей, так і від певних соціальних ситуацій, в яких ці стосунки формуються та розвиваються. Зовні особистість може проявляти себе по-різному залежно від реальної ситуації, оскільки внутрішньо вона є відносно стійкою у своїх базових властивостях [1,66].

Література

1. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Єрмакова Н.О. Соціальна психологія: навч. посіб. - К.: Каравела, 2011. – 296 с.
2. Загальна психологія: підр. /О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2009. – 464 с.]
3. Костюк Г.С Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л.М. Проколієнко; Упор. В.В. Андрієвська, Г.О. Балл, О.Т. Губко, О.В. Проскура. – К.: Рад. шк., 1989. – 216 с.
4. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2006. – 360 с.
5. Скібіцька Л.І. Конфліктологія. Навч. Пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 384с.

КОМПОНЕНТИ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Капункіна Юлія Сергіївна
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир.
Науковий керівник – канд. психол. наук,
доц. Котлова Людмила Олександрівна

Сучасне суспільство переживає кардинальні зміни в усіх сферах своєї життєдіяльності, тому це істотно підвищує вимоги до рівня професіоналізму особистості і вимагає розширення та оновлення освітянського діапазону в плані професійної підготовки фахівців з різних галузей знань. Тому процес комунікації привертає увагу багатьох спеціалістів у різних областях знань: психологія, соціологія, культурологія та інші.

Нами встановлено, що у сучасній психолого-педагогічній та лінгвістичній літературі існують різні підходи до визначення структурних елементів комунікативної компетентності. З точки зору практичного застосування найбільший інтерес, на наше переконання, викликає комунікативна компетентність психолога як основи ефективної організації його професійної діяльності [2].

У межах акмеологічного підходу професійна компетентність розглядається як головний когнітивний компонент професіоналізму особистості, який визначає сферу